

รายงาน การทบทวนวรรณกรรม

การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

รวบรวมโดย

นางสาวกนกวรรณ พาลุกา
ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่แผนงาน

มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
ธันวาคม 2556

คำนำ

การจัดทำรายงานการทบทวนวรรณกรรมการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยวเมืองภูเก็ตนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วยข้อมูลการท่องเที่ยวของประเทศไทย ข้อมูลการท่องเที่ยวระดับภูมิภาค ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดภูเก็ต การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระดับภูมิภาค ตลอดจนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานจากหน่วยงานหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง พร้อมบทวิเคราะห์สภาพปัญหา และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในเมืองภูเก็ต เนื่องจากเมืองภูเก็ตเป็นเมืองท่องเที่ยว มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของเมือง ประชากรเพิ่มปริมาณขึ้น ดังนั้นเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดจากภัยพิบัติหรือปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศทุกรูปแบบ จึงจำเป็นจะต้องมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อสามารถรับมือได้ หากมีข้อมูลส่วนใดที่ยังคงต้องศึกษาเพิ่มเติมรายงานการทบทวนวรรณกรรมนี้จะเป็นประโยชน์ในการรวบรวมเบื้องต้นต่อไป

ด้วยความเคารพ
กนกวรรณ พาลุกา
ธันวาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	2
สารบัญ	3
สารบัญรูปภาพ	4
นิยามคำศัพท์	5
บทที่ 1 การท่องเที่ยวของประเทศไทย	6
รูปแบบการท่องเที่ยวในประเทศไทย	7
การพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	8
บทที่ 2 การท่องเที่ยวแต่ละภูมิภาค	10
ภาคเหนือ	10
ภาคกลาง	11
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน).....	12
ภาคใต้.....	13
บทที่ 3 การท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต.....	14
ข้อมูลทั่วไป.....	14
โครงสร้างการท่องเที่ยว	14
บทที่ 4 ปัญหาจากการท่องเที่ยว	17
บทที่ 5 ระบบโครงสร้างพื้นฐาน	19
โครงสร้างพื้นฐานของไทย	19
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	21
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดภูเก็ต	22
บทที่ 6 วิเคราะห์โครงสร้างพื้นฐานกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	23
บทที่ 7 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน.....	24
วิเคราะห์นโยบายและแผน	24
ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจังหวัดภูเก็ต	25
ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	26
เอกสารอ้างอิง	27
ภาคผนวก.....	28

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กลุ่มสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย	9
ภาพที่ 2 สถานที่ท่องเที่ยวของภาคเหนือ	10
ภาพที่ 3 สถานที่ท่องเที่ยวของภาคกลาง	11
ภาพที่ 4 สถานที่ท่องเที่ยวของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน)	12
ภาพที่ 5 สถานที่ท่องเที่ยวของภาคใต้	13
ภาพที่ 6 แผนที่จังหวัดภูเก็ต	15
ภาพที่ 7 สถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต	16
ภาพที่ 8 ตัวอย่างการป้องกันพิบัติภัย	19
ภาพที่ 9 ตัวอย่างสิ่งปลูกสร้างและโครงสร้างที่เหมาะสม	20
ภาพที่ 10 ตัวอย่างพิบัติภัยปัจจุบัน	20
ภาพที่ 11 ตัวอย่างการป้องกันพิบัติภัย	20
ภาพที่ 12 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดภูเก็ต	22

นิยามคำศัพท์

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนาน ตื่นเต้นหรือเพื่อหาความรู้ องค์กรการท่องเที่ยวของสหประชาชาติ (อังกฤษ: World Tourism Organization) กำหนดไว้ว่าการท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทาง โดยระยะทางมากกว่า 80 กิโลเมตรจากบ้าน เพื่อจุดประสงค์ในการพักผ่อนหย่อนใจ (Wikipedia, 2556)

การพัฒนา หมายถึง การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบ หรือการทำให้ดีขึ้นกว่าสภาพเดิมที่เป็นอยู่อย่างเป็นระบบ (ยุวัฒน์, 2526)

โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure: infra + structure) หมายถึง สิ่งปลูกสร้าง หรือ ระบบที่รองรับ หรือเป็นพื้นฐานของชุมชนที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง (สถาพรและคณะ, 2551)

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การก่อสร้าง การปรับปรุง แก้ไข ซ่อมแซม เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานต่างๆ ได้แก่ ถนน ระบบไฟฟ้า ระบบน้ำประปา (สามารถ, 2553)

สภาพโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การปฏิบัติหรือดำเนินการเพื่อสนองตอบตาม ความต้องการโดยยึดหลัก ความเสมอภาค ความคุ้มค่า ความเพียงพอ ความต่อเนื่อง และ ความก้าวหน้า (สามารถ, 2553)

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) หมายถึง การที่สภาพ ภูมิอากาศมีการเปลี่ยนแปลงในระยะยาว เป็นผลมาจากปรากฏการณ์โลกร้อน การเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน ความถี่และความ รุนแรงของการเกิดพายุ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำทะเล (สำนักงานกองทุน สหับสนุนการวิจัย, 2554)

บทที่ 1

การท่องเที่ยวของประเทศไทย

1.1 การท่องเที่ยวในประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแบ่งตามความสำคัญ และ สภาพแวดล้อม ได้ 12 ประเภทดังนี้

1) แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น โดยอาจมีเรื่องราวทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศที่เกี่ยวข้อง โดย การจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งนั้น

2) แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะวิทยาการ (Arts and Sciences Educational Attraction Standard) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ชัดเจนเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่ที่เกิดขึ้น

3) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา รวมถึงสถานที่หรืออาคารสิ่งก่อสร้างที่มีอายุเก่าแก่หรือเคยมีเหตุการณ์

4) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Natural Attraction) หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ อาจจะเป็นความงดงามตามสภาพธรรมชาติ ความแปลกตาของสภาพธรรมชาติ

5) แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ (Recreational Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อการพักผ่อนและเสริมสร้างสุขภาพ ให้ความสนุกสนาน รื่นรมย์บันเทิง และการศึกษาหาความรู้

6) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทาง ศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมา แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ประกอบด้วย งานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของ ผู้คน การแสดงศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย ภาษา ชนเผ่า เป็นต้น

7) แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ ในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานสำหรับแหล่งท่องเที่ยว น้ำพุร้อนธรรมชาติ มีจุดประสงค์เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อน ธรรมชาติอย่างชัดเจน

8) แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด (Beach Attraction) หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีชายหาดเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับ ธรรมชาติและอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาค้นคว้าเข้าไปด้วย

9) แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมี ถ้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือน สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีน้ำตกเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในแหล่งน้ำตก ได้แก่ การว่ายน้ำ การนั่งพักผ่อน รับประทานอาหาร การเดินสำรวจน้ำตก การล่องแก่งการดูนก และการตกปลา เป็นต้น

10) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทถ้ำ หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีถ้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือน แหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีถ้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือน ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ ได้แก่ การเข้าชมบรรยากาศและหินงอกหินย้อยภายในถ้ำ การศึกษาด้านโบราณคดีของมนุษย์ยุคต่างๆ ที่เคยอาศัยในถ้ำ การนมัสการพระพุทธรูป การให้อาหารสัตว์ การปิกนิกและรับประทานอาหาร เป็นต้น

11) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทเกาะ เกาะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบคุณค่าด้านการท่องเที่ยวและความเสี่ยงต่อการถูกทำลายมากที่สุด เนื่องจากเป็นแรงดึงดูดใจสำคัญสำหรับให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยว

12) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทแก่ง หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีแก่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ การล่องแก่ง การพายเรือ การพักผ่อน และการเดินป่า ซึ่งอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาธรรมชาติเข้าไปด้วย ได้แก่ การดูนก การสำรวจธรรมชาติ การศึกษาพันธุ์พืชต่างๆ เป็นต้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2556)

1.2 รูปแบบการท่องเที่ยวในประเทศไทย

กระแสการท่องเที่ยวมาแรงในช่วงปีสองปีที่ผ่านมาที่มีการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวภายในประเทศให้หลากหลาย และนำลัทธิสมัยใหม่ เพื่อสร้างความแปลกใหม่ เปิดโลกทัศน์ พร้อมทั้งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกสนใจในเรื่องของการท่องเที่ยวมากขึ้น รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่นิยมจัดในประเทศไทย ได้แก่

1) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์ และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน..

2) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (MARINE Ecotourism) คือ การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติทางทะเลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเล โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน กิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเล อาทิ เดินป่าชมธรรมชาติ ป่าบนเกาะ ป่าชายหาด ป่าชายเลน การดำน้ำดูปะการัง

3) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยาหรือศิลปะธรณี (LITHO TRAVEL) หมายถึงการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่เป็นหินผา ลานหินทราย อุโมงค์โพรง ถ้ำน้ำลอด ถ้ำหินงอกหินย้อย เพื่อดูความงามภูมิทัศน์ที่มีความแปลกของ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่โลก ศึกษาธรรมชาติของหินประเภทต่างๆและซากบรรพชีวินหรือฟอสซิล ได้ความรู้ มีประสบการณ์ใหม่ บนพื้นฐานการท่องเที่ยว อย่างรับผิดชอบต่อจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

4) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agotourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตร สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และเลี้ยงสัตว์ เพื่อชื่นชมความงาม ความสำเร็จและเพลิดเพลินในสวนเกษตร ได้ความรู้ มีประสบการณ์ใหม่บนพื้นฐานความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกการรักษาสภาพแวดล้อมของ สถานที่แห่งนั้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2553)

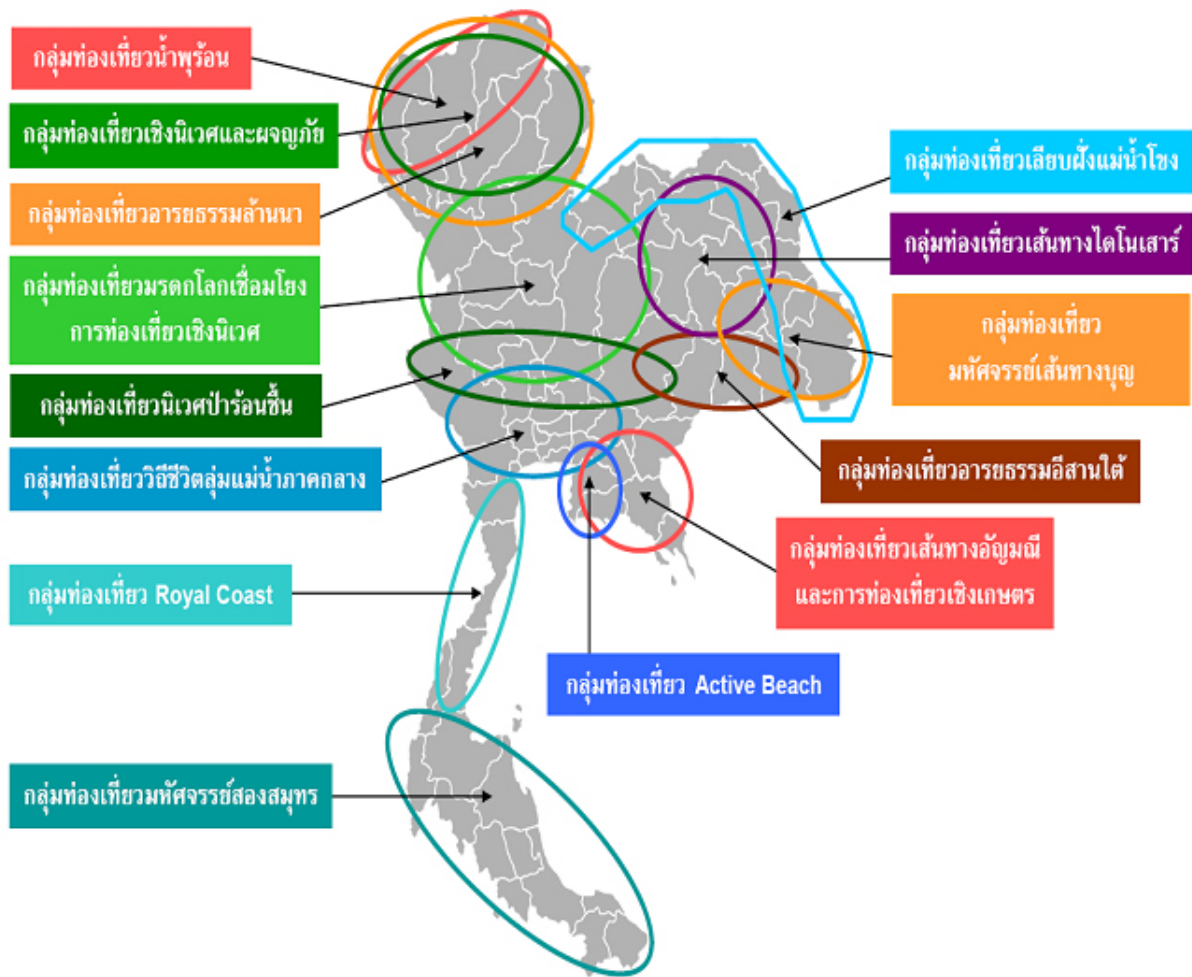
1.3 การพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

การพัฒนา ที่เข้าใจโดยทั่วไป มีความหมายใกล้เคียงกับความหมายจากรูปศัพท์ คือ หมายถึง การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบ หรือการทำให้ดีขึ้นกว่าสภาพเดิมที่เป็นอยู่อย่างเป็นระบบ (ยุวัฒน์, 2526) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบทางด้านคุณภาพระหว่างสภาพการณ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าในปัจจุบันสภาพการณ์ของสิ่งนั้นดีกว่า สมบูรณ์กว่าก็แสดงว่าเป็นการพัฒนา (ปกรณ, 2538)

ดังนั้น ประโยชน์จากการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Facilities Developed for Tourism Can Benefit Residents) การส่งเสริมท่องเที่ยวช่วยให้เกิดการ พัฒนาบริการ และ สิ่งอำนวยความสะดวกใหม่ให้กับชุมชน รวมทั้งนำคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าสู่ ชุมชน ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาการท่องเที่ยว อาทิ การยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน การ ปรับปรุงระบบสาธารณสุขและการขนส่ง การมีแหล่งสันทนาการและการกีฬาแห่งใหม่ การมี ร้านอาหาร และ พื้นที่สาธารณะเพิ่มขึ้น รวมถึงการมีตัวเลือกจำนวนมากของสินค้าและอาหาร ที่มีคุณภาพ คุณค่าทางวัฒนธรรมและประเพณีได้รับการทำนุบำรุงขึ้นมาใหม่(Revaluation of Culture and Traditions) การท่องเที่ยวสามารถส่งเสริมการทำนุบำรุง และ การส่งต่อ ประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิม รวมทั้งช่วยส่งเสริม การอนุรักษ์และการจัดการอย่างยั่งยืนต่อ ทรัพยากรทางธรรมชาติ การปกป้องมรดกของท้องถิ่น และ การฟื้นฟูงานฝีมือ ศิลปะ และ วัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นขึ้นมาใหม่

นอกจากนี้ การท่องเที่ยวส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความภูมิใจของชุมชน(Tourism Encourages Civic Involvement and Pride) การท่องเที่ยวทำให้ชุมชนเรียนรู้คุณค่าของ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อรายได้ การท่องเที่ยวกระตุ้น ให้เกิดความภาคภูมิใจในมรดกของท้องถิ่นและของชาติยังผลให้เกิดความใส่ใจในการอนุรักษ์ การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในด้านการดำเนินงาน และ การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็น เงื่อนไขสำคัญในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่หลากหลายอย่างยั่งยืน สิ่งเหล่านี้ เป็นผลลัพธ์ด้านบวกที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และ ในทางที่เหมาะสม สิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน ที่มีทัศนคติเชิงบวก ย่อมก่อให้เกิดแรง สนับสนุนที่มากกว่าและโอกาสที่ดีกว่า ในการพัฒนาและดำเนินการทางการท่องเที่ยว ดังนั้น องค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาชุมชน ให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ขบวนการตัดสินใจเพื่อพิจารณา ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในระยะยาว ระบบนิเวศน์ และ ความเสมอภาคของชุมชน

ภาพที่ 1 กลุ่มสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย
ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2556)

บทที่ 2 การท่องเที่ยวแต่ละภูมิภาค

2.1 ภาคเหนือ

ภาคเหนือมีความโดดเด่นของอารยธรรมล้านนาในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ซึ่งมีจุดเด่นในด้านเอกลักษณ์และวัฒนธรรมมาสร้างเป็นจุดขายสำคัญในด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะวัฒนธรรม มุ่งเน้นการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิม นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำพุร้อนที่มีคุณภาพสูง มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัย โดยเน้นกิจกรรมที่มีความท้าทาย และผจญภัย เช่น การล่องแก่ง ปีนหน้าผา จักรยานเสือภูเขา และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

ภาพที่ 2 สถานที่ท่องเที่ยวของภาคเหนือ
ที่มา: <http://www.unseentravel.com> (2556)

2.2 ภาคกลาง

ภาคกลางตั้งอยู่บนพื้นที่ลุ่ม มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน และก่อให้เกิดวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิทัศน์อันโดดเด่น มีเส้นทางท่องเที่ยวตลอดลำน้ำ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น พร้อมเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับแหล่งผลิตจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และสนับสนุนแหล่งที่พักในลักษณะของโฮมสเตย์ อีกทั้งภาคกลางยังมีความสะดวกในการคมนาคม และความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อมเส้นทางไปยังภาคใต้ ที่มีพื้นที่เป็นภูเขาและชายทะเลที่สวยงาม

ภาพที่ 3 สถานที่ท่องเที่ยวของภาคกลาง
ที่มา: <http://www.unseentravel.com> (2556)

2.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนล่างมีหลายจังหวัดมีพื้นที่ติดต่อกับแม่น้ำโขงเพื่อรองรับการขยายตัวบริเวณชายแดน เชื่อมโยงการท่องเที่ยวของประเทศไทย-ลาว มีการท่องเที่ยวเชิงศาสนา กิจกรรม ประเพณี ทั้งที่เป็นสถานที่สำคัญเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเกจิอาจารย์ดังที่มีชื่อเสียง และสำหรับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงใต้มีแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี ธรณีวิทยาในประเทศไทย ซึ่งเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้โลกดึกดำบรรพ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ภาพที่ 4 สถานที่ท่องเที่ยวของภาคอีสาน
ที่มา: <http://www.prapayneethai.com> (2556)

2.4 ภาคใต้

ภาคใต้มีลักษณะพื้นที่เป็นเกาะ ภูเขา และชายฝั่งทะเล นักท่องเที่ยวนิยมท่องเที่ยวตามธรรมชาติทั้งทางทะเล เกาะ ที่เน้นกีฬาทางน้ำ ให้ความสนุกสนาน ตื่นเต้น และท่องเที่ยวธรรมชาติบนบก ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สวนสนุก มอเตอร์สปอร์ต และแหล่งวัฒนธรรม/โบราณสถาน และภูมิสังคมของภาคใต้

ภาพที่ 5 สถานที่ท่องเที่ยวของภาคใต้
ที่มา: <http://www.unseentravel.com> (2556)

บทที่ 3 การท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

3.1 ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดภูเก็ต เป็นจังหวัดหนึ่งทางภาคใต้ของประเทศไทย เป็นเกาะขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีลักษณะต่างจากจังหวัดอื่นอย่างสิ้นเชิง เพราะเป็นจังหวัดเดียวในประเทศไทยที่พื้นที่ของจังหวัดทั้งหมดเป็นเกาะในมหาสมุทรอินเดีย

จังหวัดที่ใกล้เคียงทางทิศเหนือ คือ จังหวัดพังงา ทางทิศตะวันออก คือ จังหวัดพังงา และจังหวัดกระบี่ ทั้งเกาะล้อมรอบด้วยมหาสมุทรอินเดีย และยังมีเกาะที่อยู่ในอาณาเขตของจังหวัดภูเก็ตทางทิศใต้และตะวันออก การเดินทางเข้าสู่ภูเก็ตนอกจากทางเรือแล้ว สามารถเดินทางโดยรถยนต์ซึ่งมีเพียงเส้นทางเดียวผ่านทางจังหวัดพังงา โดยข้ามสะพานสารสินและสะพานคู่ขนาน คือ สะพานท้าวเทพกระษัตรีและสะพานท้าวศรีสุนทร เพื่อเข้าสู่ตัวจังหวัดและทางอากาศโดยมีท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ตสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศให้เดินทางเข้ามาเมืองภูเก็ตได้อย่างสะดวก (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรีไทย, 2556)

3.2 โครงสร้างการท่องเที่ยว

จังหวัดภูเก็ตเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียงระดับโลก มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวมากมายหลายประเภท ทั้งบนเกาะภูเก็ตซึ่งมีจุดขายหลัก คือ ชายหาดและกิจกรรมท่องเที่ยวต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมบันเทิง นันทนาการและกีฬาทางน้ำ และการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับเกาะบริวารโดยรอบและเกาะในจังหวัดใกล้เคียง สามารถจำแนกแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ 4 ประเภท ดังนี้

1) แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เนื่องจากจังหวัดภูเก็ตมีชายหาดอยู่หลายแห่ง ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจำนวนมากในแต่ละปี ส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาดที่อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะ เกาะบริวารทั้งหมด 32 เกาะ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และจุดชมทิวทัศน์ที่สวยงาม

2) แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ ซึ่งกระจายอยู่บนเกาะภูเก็ตตอนในของเกาะ โดยแบ่งตามเขตอำเภอ ดังนี้ ในเขตอำเภอเมือง ที่สำคัญได้แก่ ตัวเมืองภูเก็ตที่มีวิถีชีวิตที่น่าสนใจและอาคารศิลปะแบบซิโนโปรตุกีสอยู่หลายแห่ง และในอำเภอถลาง ได้แก่ อนุสาวรีย์ท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร พิพิธภัณฑสถาน และวัดต่างๆ

3) แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เกิดจากการพัฒนาเมืองภูเก็ตแหล่งท่องเที่ยวจึงถูกสร้างขึ้นในรูปของสถานบันเทิง การแสดงโชว์ต่างๆ สวนสาธารณะลักษณะพิเศษ สวนผีเสื้อและความงามภูเก็ต หมู่บ้านไทยและสวนกล้วยไม้ภูเก็ต สวนสัตว์ และสวนสนุกเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวกระจายกันอยู่ทั่วไปตามชายหาดและทางตอนในของเกาะ

4) แหล่งท่องเที่ยวประเภทกิจกรรมและความสนใจพิเศษ มีหลายประเภทที่เป็นจุดขายทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา เช่น สนามกอล์ฟ

ภาพที่ 7 สถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต
ที่มา: สำนักงานจังหวัดภูเก็ต 2556

บทที่ 4

ปัญหาจากการท่องเที่ยว

จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางเข้ามายังจังหวัดภูเก็ตอย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งได้นำมาซึ่งปัญหาทั้งด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหา/อุปสรรค และความต้องการที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากภาคธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นเศรษฐกิจหลักของจังหวัด สรุปตามลำดับดังนี้

1) **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** ปัญหาด้านคุณภาพและความพร้อมของบริการพื้นฐาน และความแออัดด้านจราจร เช่น ความเชื่อมโยงเครือข่ายคมนาคม เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้ใช้บริการทำอากาศยานนานาชาติภูเก็ตเพิ่มสูงขึ้นรวมไปถึงระบบขนส่งสาธารณะ

2) **ด้านเศรษฐกิจ** ปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภค-บริโภค โดยเฉพาะในฤดูกาลท่องเที่ยว ส่งผลให้รายได้และเศรษฐกิจหลักของจังหวัดยังผูกขาดในภาคธุรกิจเพียงอย่างเดียว ขาดการเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจอื่นๆ และปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการท่องเที่ยว ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

3) **ด้านสังคม** การเข้ามาของนักท่องเที่ยวจำนวนมากส่งผลให้เกิดปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด, ปัญหาการเจริญเติบโตของเมือง/ชุมชนและการขยายตัวของธุรกิจด้านการท่องเที่ยวและที่เกี่ยวข้องเนื่อง อีกทั้งปัญหาประชากรต่างถิ่นและแรงงานต่างด้าว

4) **ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกันทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและความสมบูรณ์ตามธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว, ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ทำในส่วนของป่าสงวน ชายหาด และป่าชายเลน และปัญหาขยะมูลฝอยและน้ำเสียจากชุมชนที่เพิ่มมากขึ้น

5) **ด้านความมั่นคง** สวัสดิภาพของนักท่องเที่ยวเป็นหัวใจสำคัญ เมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อปัญหาความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน, ปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ และปัญหาการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว

6) **ด้านการบริหารจัดการ** ปัญหาข้อจำกัดในการใช้กฎหมายต่อการพัฒนาพื้นที่ และปัญหาความมีเอกภาพและประสิทธิภาพของกลไกในการบริหารจัดการภาครัฐในการดำเนินงานร่วมกันในเชิงบูรณาการ การมองทิศทางการพัฒนาจังหวัดภูเก็ตในภาพรวม เนื่องจากอิทธิพลของนักท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดไม่มีการใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและขาดประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการที่ดี

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าจากปัญหาที่กล่าวมานั้นล้วนเกิดจากการท่องเที่ยวทั้งสิ้น เพราะระบบโครงสร้างพื้นฐานอาจมีประสิทธิภาพการใช้งานลดลง เมื่อเกิดปัญหาเช่นนี้จึงจำเป็นต้องหาแนวทางในการแก้ไข โดยจะต้องมีการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายคมนาคม โดยเฉพาะในเส้นทางหลักและรอง และปรับโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคให้มีมาตรฐานต่อความต้องการ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของการเป็นแหล่งท่องเที่ยว และลดการสูญเสียทางเศรษฐกิจ การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพพื้นที่อำนวยความสะดวกและรองรับการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวให้สามารถรองรับกับจำนวนนักท่องเที่ยวซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นในแต่ละปี การพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคให้เพียงพอต่อปริมาณการใช้น้ำ การส่งเสริมความร่วมมือกับทุกภาคีการพัฒนา รวมทั้งการกำหนดมาตรการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงสภาพความสมบูรณ์ตามธรรมชาติอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับในเชิงคุณภาพ เป็นต้น

บทที่ 5 ระบบโครงสร้างพื้นฐาน

5.1 โครงสร้างพื้นฐานของไทย

โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure: infra + structure) หมายถึงสิ่งปลูกสร้าง หรือระบบที่รองรับ หรือเป็นพื้นฐานของชุมชนที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง อาทิ ทางท่อหรืออาคารระบายน้ำ ระบบชลประทาน (เขื่อน ฝาย คลองส่ง อ่างเก็บน้ำ) คัน หรือพนังป้องกันอุทกภัย ระบบขนส่ง (ถนน อุโมงค์ สะพาน รถไฟ ท่าเรือ ท่าอากาศยาน และระบบท่อ) สาธารณูปโภค (อาทิ โรงกรองน้ำประปา โรงผลิตไฟฟ้า ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดขยะ) โครงสร้างพื้นฐานเป็นกลไกแห่งความเป็นอยู่ที่ดี การอยู่ดีกินดี การพัฒนาชุมชน และประเทศ การทบทวนประวัติพัฒนาการของโครงสร้างพื้นฐาน ช่วยให้เข้าใจบทบาท นัยสำคัญและการพัฒนาในอนาคต

โครงสร้างพื้นฐานในประเทศไทยในอดีต ประสบพิบัติภัยธรรมชาติหลายครั้ง อาทิ แผ่นดินไหว ทำให้ยอดเจดีย์หลวงพังทลาย (พ.ศ.2088) (ภาพที่ 8) น้ำท่วม และแผ่นดินยุบตัว เวียงกุมกามจมหาย เกิดกว๊านพะเยา บึงบอระเพ็ด หรือแผ่นดินไหวเพราะรอยเลื่อนท่าแขก ทำให้แม่น้ำโขงเปลี่ยนทิศทาง แต่สิ่งปลูกสร้างขนาดใหญ่หลายแห่ง เรือนรัฐธรรมชาติ พิสุจน์ ด้วยกาลเวลาลาว่าปลอดภัยจากพิบัติภัยเพราะมีรูปร่างและโครงสร้างที่เสถียร มั่นคงแข็งแรง (ภาพที่ 9)

ปัจจุบันอาจมีทั้งพิบัติภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติจากการกระทำของมนุษย์ อาทิ อุทกภัย อัคคีภัย หรือการวิบัติของอาคาร สิ่งปลูกสร้างที่ออกแบบ ก่อสร้างบกพร่อง หรือใช้งานอย่างผิดวิธี (ภาพที่ 10) พิบัติภัยที่เกิดขึ้น และทวีความรุนแรง ทำให้ต้องทบทวนกระบวนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยคำนึงถึงเทคโนโลยีที่เหมาะสม และความยั่งยืน ใช้บทเรียนจากอดีตเพื่อทราบสาเหตุการเกิดและการออกแบบที่เหมาะสม จะช่วยป้องกันบรรเทาความเสียหายได้ โครงสร้างพื้นฐานในปัจจุบัน และอนาคต จะต้องหมายรวมถึงการซ่อมบำรุง หรือรักษาสภาพ และการใช้งานของโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่เดิม หรือการออกแบบ และสร้างเพื่อป้องกันบรรเทาความเสียหาย อาทิ งานป้องกันชายฝั่ง การออกแบบเพื่อต้านแรงลม หรือ แผ่นดินไหว (ภาพที่ 11) เป็นต้น

ภาพที่ 8 พิบัติภัยธรรมชาติในอดีตที่วัดเจดีย์หลวง และเวียงกุมกาม

ภาพที่ 11 ตัวอย่างการป้องกันพิบัติภัย กำแพงกันคลื่น และรอดักตะกอนทราย เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

5.2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

การที่จะให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูงได้ จะต้องได้รับการพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว โดยทุกภาคส่วนจะต้องมีการเพิ่มบทบาทในการบริหารจัดการระดับพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ความสำคัญกับการพัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรเป็นหลัก สำหรับโครงสร้างพื้นฐานสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) โครงสร้างพื้นฐานที่เป็นการก่อสร้างหลัก ๆ เช่น ถนน สะพาน สนามบิน สถานีรถไฟโดยสาร หรือสถานีรถไฟ ระบบการสื่อสารคมนาคม เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว ในการเดินทางไปสู่จุดหมายอย่างสะดวกและปลอดภัย สิ่งเหล่านี้เป็นหน้าที่ของรัฐบาลในการ จัดสรรงบประมาณจากภาษีที่ประชาชนเป็นผู้เสีย

2) โครงสร้างระดับสูง ประกอบด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว เช่น สถานที่พักผ่อน ภัตตาคาร และร้านอาหาร บริการต่าง ๆ แหล่งจับจ่ายซื้อสินค้า ศูนย์การค้า สถานบันเทิง โดยปกติเอกชนเป็นผู้สร้าง เป็นผู้จัดหาในรูปของธุรกิจ ซึ่งบางแห่งอาจมีหน่วยงานของรัฐเข้าไปดูแลหรือสนับสนุน

ดังนั้น โครงสร้างทั้ง 2 ประเภท เมื่อรวมกับแหล่งท่องเที่ยวก็ถือเป็นการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวได้เป็นอย่างดี การเผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยว ควรกระทำสม่ำเสมอในช่วงระยะเวลาหรือฤดูกาลต่างๆ ของแต่ละท้องถิ่น แต่ละภาค และ ทั้งบอกฤดูกาล เพราะการท่องเที่ยวทำให้เศรษฐกิจของแต่ละท้องถิ่นเกิดการหมุนเวียน ประชาชน ในท้องถิ่นมีรายได้ เพราะนักท่องเที่ยวเมื่อเดินทางท่องเที่ยวย่อมต้องใช้จ่าย ใช้จ่ายของ นักท่องเที่ยวก็คือรายได้ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น นอกเหนือจากการทำอาชีพหลักคือทำนา ทำไร่ วางก็ทำและขายของที่ระลึกสินค้าพื้นเมือง การใช้บริการของภาคธุรกิจในท้องถิ่น การใช้บริการยานพาหนะ ฯลฯ ช่วยให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอาชีพ มีงานทำ ลดปัญหาการว่างงาน ค่าครองชีพของประชาชนในท้องถิ่นดีขึ้น ทำให้ไม่ทิ้งถิ่นฐานเข้ามาหางานทำในเมืองหรืออพยพ ทิ้งถิ่นฐานเดิม ในการจัดธุรกิจการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่นจะต้องพิจารณาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญคงสภาพความงามตามธรรมชาติ หรือดัดแปลงให้กลมกลืน กับธรรมชาติมากที่สุด มีบริการด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัยซึ่งในระหว่างการเดินทาง การ ค้างแรมและในขณะแวะชมแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นจะต้องช่วยกัน ส่งเสริมการท่องเที่ยวในอันที่จะชักชวนนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวยังท้องถิ่นของตนได้ซึ่ง การกระทำดังต่อไปนี้ ก็ถือเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวอย่างหนึ่ง ซึ่งคนในท้องถิ่น ช่วยกันทำได้

5.3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดภูเก็ต

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและการท่องเที่ยวในปัจจุบัน นับว่าเป็นกุญแจสำคัญในการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศเป็นทะเลล้อมรอบ จึงเื้ออำนวยการประกอบอาหารทางทะเล และที่สำคัญคือต่อเรือ และซ่อมเรือ ด้วยจังหวัดภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญทางทะเล จึงเป็นการบริการมากกว่าการผลิต และเป็นสถานที่สำหรับจอดเรือสำราญสำหรับนักท่องเที่ยว หากพิจารณาได้จากเศรษฐกิจแล้ว พบว่าภาคบริการและการท่องเที่ยวซึ่งเป็นเศรษฐกิจหลัก ของจังหวัด และภาคการเกษตร (ยางพารา) ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกันด้านการลงทุน การอุปโภคบริโภค ภาคเอกชนมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

โครงการรถไฟฟ้างวดรอบเกาะภูเก็ต

โครงการก่อสร้างยกถนนคลองเกาะมี

โครงการพัฒนาท่าอากาศยานภูเก็ต

ที่มา: สำนักวางแผนจังหวัดภูเก็ต (2556)

บทที่ 6

วิเคราะห์โครงสร้างพื้นฐานกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แนวทางการปรับปรุงหรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การปรับปรุง หรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในด้านการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชน การกำหนดโครงการ/กิจกรรม (สามารถ, 2553) และจากความต้องการในที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้ สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ผันแปรตามประชากรหรือนักท่องเที่ยวที่ทวีจำนวนขึ้น จำเป็นต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่อไป เพื่อเอื้ออำนวยความเป็นอยู่ที่ดี และประโยชน์สุขของสังคม ตามนโยบายและแผนพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงโดยมูลเหตุจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ อาทิ วิกฤติเศรษฐกิจ พิบัติภัย สำนึกและตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันยังจำเป็นต้องบำรุงรักษาหรือขยายขีดความสามารถโครงสร้างพื้นฐานเดิมให้ใช้งานได้ และเกิดประโยชน์สูงสุด โครงสร้างพื้นฐานในอนาคตต้องมุ่งใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและยั่งยืน

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศก็มีส่วนทำให้เกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรงและมีความถี่สูงขึ้น โดยส่งผลให้สิ่งอำนวยความสะดวกและระบบโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ได้รับความเสียหาย ทำให้ส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นในการเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยธรรมชาติ หากเป็นเมืองท่องเที่ยวอย่าง เช่น ภูเก็ต เชียงใหม่ ตราน ชลบุรี ระยอง สุราษฎร์ธานี พังงา กระบี่ เป็นต้น ซึ่งนับว่ามีโอกาสที่จะได้รับผลกระทบจากลมพายุรุนแรง พายุไซโคลน ทำให้เกิดความเสียหายต่อโครงสร้างสิ่งก่อสร้างและการกัดเซาะชายฝั่งของทะเล เนื่องจากโครงสร้างของอาคารสามารถต้านความเร็วลมได้ 60 กม./ชม. (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2553) ดังนั้นผู้อาศัยอยู่บริเวณดังกล่าว หรือทำธุรกิจที่มีขนาดใหญ่จะต้องมีการซ่อมแซมอพยพ มีการประกันภัยหรือกิจกรรมก่อนฤดูกาลที่มีพายุไซโคลน เช่น การอบรมพนักงาน การเตรียมพร้อมเรื่องน้ำและอาหาร อุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น ตัดแต่งต้นไม้และต่อสายตรงการเตือนภัยจากกรมอุตุนิยมวิทยา เป็นต้น

ดังนั้นการเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในจังหวัดภูเก็ตนั้นจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระบบโครงสร้างพื้นฐานได้รับผลกระทบ *กรณีเกิดสภาพอากาศที่รุนแรงบริเวณชายฝั่งทะเลจะสามารถส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว แหล่งอารยธรรม เส้นทางคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐาน หรือกรณีอุทกภัยที่สูงขึ้นรวมถึงความแห้งแล้ง ส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศที่เป็นปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การเกิดมรสุมและพายุส่งผลให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง ส่งผลต่อต้นทุนการท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ* นอกจากนี้รูปแบบของฤดูกาลต่างๆ ส่งผลต่อการประกอบอาชีพดั้งเดิมหรืออารยธรรม ของประชาชนในพื้นที่ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอีกด้วย

บทที่ 7 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน

7.1 วิเคราะห์นโยบายและแผน

รัฐบาลได้มุ่งพัฒนาประเทศทุกๆ ด้าน (เกษตร อุตสาหกรรม พลังงาน คมนาคม การสื่อสาร โทรคมนาคม และบริการสังคม) เป็นเหตุให้รัฐดำริมีแผนพัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบ คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปัจจุบัน ที่อาจแบ่งเป็น 3 ช่วงเวลาเพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของโครงสร้างพื้นฐานในประเทศไทย ดังนี้

ช่วงที่ 1 ระหว่างแผนฯ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2505-2509) ถึงแผนฯ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520-2524) โครงสร้างพื้นฐานถูกเร่งพัฒนาเพื่อรองรับการลงทุนจากต่างประเทศมากกว่าที่จะพัฒนาตามอุปสงค์ และเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชาติ แผนฯ ตระหนักถึงสังคม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ มีขีดความสามารถสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ การมีส่วนร่วมจากภาคเอกชน การก่อตั้งสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคเพื่อพัฒนาคน ท้องถิ่น ภูมิภาค เร่งรับใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อหารายได้ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อยกระดับการผลิตภาคเกษตร อุตสาหกรรม และส่งออก ทำให้การพัฒนาไม่สมดุล ประโยชน์ไม่ได้ตกแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง เกิดความยากจนสัมพัทธ์ ทำให้ต้องคำนึงถึงความเท่าเทียม หรือเป็นธรรมในสังคม การเพิ่มรายได้ รัฐสวัสดิการ การอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ปลายช่วงแรกเกิดปัญหาราคาน้ำมันที่สูงขึ้น และค่าใช้จ่ายในการป้องกันประเทศ

ช่วงที่ 2 ระหว่างแผนฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) ถึงแผนฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) สถานการณ์ในประเทศเริ่มสงบ แต่กลับประสบปัญหาความยากจน มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อมุ่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ และปรับปรุงกฎหมาย เริ่มนำเอาก๊าซ และน้ำมันจากอ่าวไทยมาใช้ประโยชน์ได้ (ยุคโชติช่วงชัชวาลย์) ภายหลังจากดำเนินโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก มีนักลงทุนจากญี่ปุ่นย้ายฐานการผลิตมาในประเทศไทย (Plaza Accord) อุตสาหกรรมก่อสร้าง และเศรษฐกิจฟื้นตัว แม้จะประสบวิกฤตค่าเงินบาทใน พ.ศ.2527 ในช่วงแผนฯ ฉบับที่ 6 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงเกินเป้า ทำให้ต้องปรับแผนฯ ใหม่ การพัฒนา 6 ด้าน คือ พัฒนาขีดความสามารถแข่งขันกับต่างประเทศ โครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรมนุษย์ รัฐวิสาหกิจ การเงิน และการคลัง อนึ่ง ความผันผวนทางการเมืองใน พ.ศ. 2535 ทำให้เศรษฐกิจชะงักงันในระยะสั้น เกิดช่องว่างระหว่างการออม และการลงทุน แผนฯ ฉบับที่ 7 จึงพยายามที่จะให้คนไทยปรับตัวเข้ากับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ที่ปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว และแข่งขันสูง พยายามกระจายรายได้สู่ชนบท หรือภูมิภาค เร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้างคุณภาพชีวิต อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม วิกฤตที่ทำให้รัฐลอยตัวค่าเงินบาท เป็นผลต่อทั้งกิจการรัฐวิสาหกิจ และธุรกิจเอกชน

ระยะที่ 3 ระหว่างแผนฯ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ถึงแผนฯ ปัจจุบัน ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสาธารณะ หรือสังคม มุ่งพัฒนาแบบสมดุล ยั่งยืน รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมากกว่าการขยายตัว พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ

ใช้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี อย่างไรก็ตาม วิกฤตเศรษฐกิจ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนได้ทั้งหมด แผนฯ ฉบับที่ 9 มุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มุ่งสู่คุณภาพ ความอยู่ดีมีสุข สังคมคุณภาพ (คนดี ระบบดี คุณธรรม จริยธรรม สำนักสาธารณะ ฟังตนเอง) สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ สังคมสมานฉันท์ เอื้ออาทร รากฐานเศรษฐกิจ และสังคมเข้มแข็ง เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ บรรเทาความยากจน ฟังพาตนเอง บริหารจัดการดี พัฒนาชนบท และเมืองอย่างยั่งยืน จัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน วางรากฐานการขยายตัวอย่างมีคุณภาพในระยะยาว พัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาร่วมกับเทคโนโลยี และแผนฯ ฉบับปัจจุบัน ก็ยังคงมุ่งเน้น สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and happiness society) คุณธรรมนำความรอบรู้ รู้เท่าทันโลก ฟังตนเอง ลดความยากจนอย่างบูรณาการ ปรับโครงสร้างการผลิตสู่การเพิ่มคุณค่า (Value creation) สร้างภูมิคุ้มกัน (Safety net) และระบบบริหารความเสี่ยง (การเงิน การคลัง พลังงาน ตลาดปัจจัยการผลิต ตลาดแรงงาน และการลงทุน)

โครงสร้างเศรษฐกิจที่แข่งขันได้ มีภูมิคุ้มกันความเสี่ยงจากความผันผวนในโลกาภิวัตน์ มีการออมที่พอเพียง ปรับโครงสร้างการผลิต และบูรณาการบนฐานความรู้ และนวัตกรรม ใช้ความหลากหลายทางชีวภาพ และเอกลักษณ์ไทย ควบคุมเชื่อมโยงกับต่างประเทศ สร้างความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างสมดุล ยั่งยืน เป็นธรรม รักษาผลประโยชน์ของชาติบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เห็นได้ว่า นโยบาย และแผนพัฒนาประเทศ ปัญหา อุปสรรค และวิกฤต เป็นปัจจัยให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเปลี่ยนแปลงไปจากวิถี อาทิ มุ่งตอบสนองการลงทุน หรือการเติบโตทางเศรษฐกิจ มากกว่าตอบสนองอุปสงค์ที่แท้จริง เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี และยั่งยืน เป็นเหตุให้ต้องปรับปรุงแก้ไขในอนาคต

7.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจังหวัดภูเก็ต

ยุทธศาสตร์จังหวัดภูเก็ต ปี 2553-2556 รัฐบาลได้สนับสนุนให้จังหวัดภูเก็ตเป็น “ศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีเอกลักษณ์วัฒนธรรม และมีการพัฒนาที่ยั่งยืน” เพราะฉะนั้น การที่จะพัฒนาด้านการท่องเที่ยวต้องมีการพัฒนาด้านการคมนาคมขนส่งเป็นสิ่งสำคัญ การเดินทางมักจะเป็นประเด็นสำคัญในการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ตจึงจำเป็นต้องพัฒนาการจราจรและการขนส่งในการปรับโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพมาตรฐานสากล เอื้ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงของนักท่องเที่ยว การยกระดับมาตรฐานด้านการบริการและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อีกทั้งยังส่งเสริมการตลาดทั้งในและต่างประเทศ

จากการพิจารณา แผนและนโยบายการพัฒนาต่าง ๆ (ภาคผนวก ก) สามารถสรุปแนวทางยุทธศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาเมืองภูเก็ตได้ คือ จากนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาล

สู่แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความเป็นเมืองเล็กๆ บนเกาะภูเก็ตที่มีเนื้อที่จำกัด เกิดการบุกรุกที่ดินของรัฐ การแผ้วถางป่าเพื่อสร้างสิ่งก่อสร้าง การปลูกสิ่งก่อสร้างในแนวตั้งเพิ่มขึ้น รวมไปถึงการพัฒนาด้านโครงสร้างต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับเมือง ที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่เพื่อรองรับด้านการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นฐานเศรษฐกิจของประเทศชายฝั่งทะเลอันดามันที่เชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว การค้าและการคมนาคมขนส่งสู่นานาชาติ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาและทบทวนเอกสารในครั้งนี พบว่า โครงสร้างระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานนั้นไม่สามารถรองรับได้ทันต่อการเจริญเติบโตของอาคารบ้านเรือน ที่อยู่อาศัย และจากแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองของภาครัฐที่ส่งเสริมสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวอย่างมากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา และโครงการอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่โดยเฉพาะหมู่บ้านจัดสรรขยายตัวออกในแนวราบ กระจัดกระจายไปบริเวณชานเมือง ส่วนพื้นที่ใจกลางเมืองถูกปรับเปลี่ยนการใช้งานเป็นอาคารพาณิชย์ และคอนโดมิเนียมขนาดใหญ่ ในลักษณะสวนทางกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมหลายด้าน เช่น น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ปัญหามลภาวะจากสภาพการจราจรติดขัดบนท้องถนน ปัญหาการระบายน้ำในช่วงน้ำหลาก น้ำท่วม ดินถล่ม เป็นต้น ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่ค้นพบที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปหาแนวทางปฏิบัติและวางมาตรการ ดังนี้

- 1) หน่วยงานภาครัฐบาลควรจัดเวทิสาธารณะขนาดใหญ่ และเชิญภาคีในเมืองภูเก็ตทั้งหมดเข้าร่วม เพื่อหาบทสรุปเรื่องการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 2) กลุ่มภาคธุรกิจทั่วไป ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของเมืองภูเก็ต เนื่องจากกลุ่มธุรกิจก็มีส่วนทำให้ระบบโครงสร้างพื้นฐานของเมืองไร้ประสิทธิภาพ และมีส่วนในการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างกระจายตัวอย่างไร้ทิศทาง
- 3) กลุ่มภาคธุรกิจควรให้การสนับสนุนชุมชนโดยรอบ และควรจัดทำพื้นที่สีเขียว (Green Belt) เพื่อใช้เป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับชุมชนนั้น
- 4) ผู้นำและตัวแทนชุมชน ควรมีบทบาทในการปลุกกระตุ้นภาครัฐบาลและภาคธุรกิจมาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนแบบยั่งยืนด้วย
- 5) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความร่วมมือและเอาใจใส่ในการปรับปรุงทัศนียภาพและฟื้นฟูระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เสื่อมโทรมไม่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2556. สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย. แหล่งที่มา www.etajournal.com. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2556.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา, 2556. สถานการณ์และทิศทางการท่องเที่ยวของไทย. แหล่งที่มา www.mots.go.th. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2556.
- ปกรณ์ ปรียากร, 2538. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาในการบริหารการพัฒนา น. 18 – 65. อุทัย เลาหวิเชียร. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, 2534. การพัฒนาชุมชน : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บากกอกบล็อก.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2554. รายงานการสังเคราะห์และประมวลสถานภาพองค์ความรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของไทย ครั้งที่ 1. แหล่งที่มา <http://www.trf.or.th>. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2556.
- สำนักงานจังหวัดภูเก็ต, 2556. เอกสารประกอบการบรรยายจังหวัดภูเก็ต. เอกสารประกอบการอบรม.
- สำนักงานจังหวัดภูเก็ต, 2556. แผนที่จังหวัดภูเก็ต. แหล่งที่มา <http://www.phuket.go.th>. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2556.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรีไทย, 2556. จังหวัดภูเก็ต. แหล่งที่มา www.wikipedia.org. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2556.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2553. หลักสูตรการท่องเที่ยวกับภาวะโลกร้อนสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ. เอกสารประกอบการฝึกอบรม.
- สถาพร โภคา, นท แสงเทียน, อธิพิงศ์ พันธนิกุล และกำพล ทรัพย์สมบูรณ์, 2551. โครงสร้างพื้นฐานกับการพัฒนาประเทศ: อดีต สู่อนาคต. แหล่งที่มา www.sdhabhon.com. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2556.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต, 2555. แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2553-2556. แหล่งที่มา <http://phuketpao.go.th>. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555.
- Prapayneethai, 2556. สถานที่ท่องเที่ยวภาคอีสาน. แหล่งที่มา <http://www.prapayneethai.com>. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2556.
- Unseentravel, 2556. สถานที่ท่องเที่ยวภาคต่างๆ. แหล่งที่มา <http://www.unseentravel.com>. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2556.
- Wikipedia, 2556. การท่องเที่ยว. แหล่งที่มา <http://th.wikipedia.org>. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2556.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก สรุปประเด็นนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ที่สำคัญของจังหวัดภูเก็ต

ลำดับ	ประเด็นนโยบายและยุทธศาสตร์สำคัญ	แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง	ผลกระทบที่เกิดขึ้น
1.	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ ฉบับที่ 4	- เป็นฐานเศรษฐกิจของประเทศชายฝั่งทะเลอันดามันที่เชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว การค้าและการคมนาคมขนส่งสู่นานาชาติ - เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเล ในระดับนานาชาติ	- เกิดการลงทุนในพื้นที่ - การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ - เกิดการขยายตัวชุมชนตามแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม
2.	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ ฉบับที่ 7	- เกิดการกระจายอำนาจโดยพัฒนาเมืองใหญ่ในภูมิภาคหลักต้นภูเก็ตเป็นเมืองท่าและเมืองหลักของภาคใต้ฝั่งอันดามัน	- การขยายตัวเมือง มากขึ้น - เกิดการหลั่งไหลของประชากร - การส่งเสริมธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกรูปแบบ
3.	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ ฉบับที่ 8	- เน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน โดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์เป็นศูนย์กลางการพัฒนา	- การส่งเสริมสร้างศักยภาพของเมืองหลักในส่วนภูมิภาคและชนบทที่เอื้อต่อการพัฒนาคน
4.	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ ฉบับที่ 9	- การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว - ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน	- พัฒนาเศรษฐกิจและการใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่จังหวัดภูเก็ตสูง - การหลั่งไหลของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีจำนวนมากขึ้น
5.	ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด	- เกิดโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งอันดามันที่มีภูเก็ตเป็นศูนย์กลาง	- โครงการพัฒนาด้านต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับเมืองภูเก็ต
6.	ยุทธศาสตร์จังหวัดภูเก็ต (แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต) (พ.ศ. 2557-2560)	- เมืองท่องเที่ยวนานาชาติ บนพื้นฐานการพัฒนากที่ยั่งยืน - การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก - พัฒนาการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานสากล	- ปัญหาบุกรุกที่ดิน - เกิดการซื้อขายที่ดิน - การหลั่งไหลของแรงงานต่างด้าว